

HARDERWIJK, 'HONGERLOPERS'

Herdachte groepen: Burgerslachtoffers, Algemeen
Ontwerper: Michel Martinus (gedicht)
Onthulling: 8 augustus 2010
Soort: Plaquette

HET MONUMENT

Vorm en materiaal

Het monument 'Hongerlopers' in Harderwijk is een glazen plaquette, bevestigd op een metalen staander.

Tekst

Het gedicht van stadsdichter Michel Martinus op de plaquette luidt:
'HONGERLOPERS*

IN DE HONGERWINTER VAN 44/45 TROKKEN DUIZENDEN
LANGS 'S HEREN WEGEN OP ZOEK NAAR VOEDSEL.
DIE ENE LANGE WINTER, WAARIN DE BEVRIJDING AL GLOORDE,
ZOCHT MEN IN VELE RICHTINGEN,
UIT PURE NOOD NAAR BROOD VOOR DE DAG
EN NAAR WARMTE VOOR DE NACHT.
MET STEENKOUDE, SPIERWITTE HAND,
WAAMEE MEN ZIJN DIEPSTE BEDE BAD
EN WAARUIT ALLEEN DE DOOD ZWIJGEND MEE AT,
WERD OM ERBARMEN EN OM EEN BORD WARMER BOUILLON GEVRAAGD,
AAN DE POORTEN VAN DE HARDERWIJKER SOEPFABRIEK.
EN HIER WERD ALLEN OPENGEDAAN DOOR
'EEN CHRISTEN, ZOALS JEZUS DIE
BEDOELD MOET HEBBEN.'
AUGUSTUS 2010
MICHEL MARTINUS
STADSDICHTER VAN HARDERWIJK

*AAN DE VERKEERSWEG, WAAR NU HET DICHTERSKWARTIER LIGT,
WAS VANAF 1938 DE BOUILLONFABRIEK FINO, LATER DE CALIFORNIA SOEPFABRIEK,
GEVESTIGD. DIRECTEUR HOLTRUST, DIE IN DE OORLOG VOOR HONGERLOPERS RUIM
VIJFTIENHONDERD LITER SOEP PER DAG LIET MAKEN, HAD OOK WERKNEMERS IN
DIENST VOOR DE VOEDSELVOORZIENING MET OFFICIËLE PAPIEREN VAN DE BEZETTER
OM ZE ZO TE ONTTREKKEN AAN DE ARBEITSEINSATZ IN DUITSLAND.'

DE GESCHIEDENIS

Het monument 'Hongerlopers' in Harderwijk herinnert aan het feit dat in de
hongerwinter van 1944-1945 duizenden borden soep werden uitgedeeld door de
Fino soepfabriek aan de mensen die op zoek naar voedsel van het westen naar het
oosten en noorden van Nederlands trokken.
Tijdens de Hongerwinter tussen oktober 1944 en april 1945 was er in het bezette
westen van Nederland onvoldoende voedsel. Daarom trokken die winter
honderdduizenden mensen naar het oosten en noorden van Nederland in de hoop
eten te vinden. Deze barre reizen staan ook wel bekend als hongertochten.

In Harderwijk genoten talloze mensen van nachtopvang en een warm bord soep bij de Fino soepfabriek. Op sommige dagen werd in opdracht van directeur Egbert Holtrust van de Fino soepfabriek aan meer dan duizend mensen soep uitgereikt.

Oprichting

De oprichting van het monument was een initiatief van Piet Dijkstra; oud-raadslid, oud Rode Kruisvoorzitter en -hoofd Bescherming Burgerbevolking (BB).

Onthulling

Het monument is onthuld op 4 augustus 2010 door wethouder Pieter Teeninga en de heer Herman Holtrust, zoon van de toenmalige directeur Egbert Holtrust. Bij de onthulling waren zo'n zestig personen aanwezig die de hongertocht hebben meegemaakt.

OORLOGSSLACHTOFFERS

Er zijn nog geen personen uit de database van de Oorlogsgravenstichting gekoppeld aan dit monument. De Oorlogsgravenstichting heeft een database met namen en verhalen van oorlogsslachtoffers. Veel van deze slachtoffers worden herdacht door middel van een monument. Wilt u ons helpen om de namen en verhalen van slachtoffers te koppelen aan het monument waarop hun naam vermeld staat? Kijk dan op de [website van de Oorlogsgravenstichting](#), ziet u in de database een naam die ook voorkomt op dit monument? Maak dan een account aan en koppel de persoon uit de database aan dit monument. Enkele dagen na de koppeling verschijnt de naam van het slachtoffer op deze pagina.

MEER INFORMATIE

Locatie

Het monument is geplaatst aan de Verkeersweg in Harderwijk, voor de voormalige directeurswoning van de Fino soepfabriek.

Bronnen

- [Omroep Gelderland](#) van woensdag 4 augustus 2010;
- [Harderwiek.nl](#);
- [De Stentor](#) van donderdag 5 augustus 2010.

